

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
РЕСУРСООЩАДНИХ, ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
РЕСУРСООЩАДНИХ, ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР**

**VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
до 90-річчя Агрономічного факультету Дніпровського державного
аграрно-економічного університету
(1934–2024 рр.)**

**21–22 листопада 2023 р.
м. Дніпро**

м. Дніпро – 2023

УДК 338.43

ББК 65.9 (4 Укр) 321–49

С – 76

Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Стан і перспективи розробки та впровадження ресурсощадних, енергозберігаючих технологій вирощування сільськогосподарських культур» до 90-річчя Агрономічного факультету Дніпровського державного аграрно-економічного університету (1934–2024 рр.). (м. Дніпро, 21–22 листопада 2023 р.). – Дніпро: ДДАЕУ, 2023. – 217 с.

Посвідчення УкрІНТЕІ № 527 від 01.12.2022 р.

Збірник містить матеріали учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Стан і перспективи розробки та впровадження ресурсощадних, енергозберігаючих технологій вирощування сільськогосподарських культур» за науковими напрямками: інноваційні розробки в технологіях вирощування сільськогосподарських культур; сучасні досягнення в селекції і насінництві сільськогосподарських рослин; енергозберігаючі технології у землеробстві; новітні технології у захисті рослин; перспективи розвитку природного агровиробництва.

© Колектив авторів, 2023

© Дніпровський державний

аграрно-економічний університет, 2023

С.Р. КОВАЛЬОВ МІНЛИВІСТЬ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В СЕЛЕКЦІЇ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПІВНІЧНОЇ ПІДЗОНИ СТЕПУ УКРАЇНИ	117
А.П. ЛИСЕНКО, М.М. НАЗАРЕНКО ГЕНЕТИЧНО-ОБУМОВЛЕНА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА У СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	119
Р. М. ЛОСЬ, Н. С. ДУБОВИК, О. В. ГУМЕНЮК, В. В. КИРИЛЕНКО, І. В. ПРАВДЗІВА, В. Я. САБАДИН, Ю. О. КУМАНСЬКА, І. М. СИДОРОВА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЗЕРНА СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД УМОВ РОКУ, ПОПЕРЕДНИКІВ ТА СТРОКІВ СІВБИ	120
М.М. ЛИСТУХА УРОЖАЙНІСТЬ ТА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ФОНУ ЖИВЛЕННЯ	122
Р.В. МИКОЛЕНКО, М.М. НАЗАРЕНКО ГЕНЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ТА ЯКОСТІ У ГЕНОТИПІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	124
Л.А. МУРАШКО, О.В. ГУМЕНЮК, В.В. КИРИЛЕНКО УСПАДКУВАННЯМ СТІЙКОСТІ У ПОПУЛЯЦІЯХ F ₂ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ПРОТИ <i>FUSARIUM GRAMINEARUM</i> SHWABE	125
Ю.Г. МІЩЕНКО, Є.В. ПОГОРІЛИЙ, Д.В. ГОМЕНКО ОПТИМІЗАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	127
Ю.Г. МІЩЕНКО, Є.В. ПОГОРІЛИЙ, Д.В. ГОМЕНКО АДАПТАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ РІПАКУ ОЗИМОГО	130
Т. МУХА, О. ГУМЕНЮК, В. КИРИЛЕНКО СТУПІНЬ ТРАНСГРЕСІЇ (ТС,%) У ГІБРИДІВ ДРУГОГО ПОКОЛІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА СТІЙКІСТЮ ПРОТИ <i>Erysiphe graminis</i> , <i>Puccinia recondita</i> та <i>Septoria tritici</i> .	132
М. НІКІТЕНКО, В. ДОНГАУЗЕР ПЕРСПЕКТИВА ВПРОВАДЖЕННЯ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗЕМЛЕРОБСТВІ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕНІ ХЕРСОНЩИНИ	134

Легенда Миронівська (Тс = 100,0 %, 86,6 %, 80,0 %); Світанок Миронівський / Золотоколоса (Тс = 80,0 %, 86,7 %, 70,0 %), які виділили у другій, третій та четвертій групах схрещувань (1BL.1RS / 1BL.1RS; 1AL.1RS / 1BL.1RS; 1BL.1RS / 1AL.1RS). Для підвищення результативності селекції на імунітет перспективним є створення якісно нового, максимально адаптивного до зональних умов вихідного матеріалу. При створенні нових сортів добір займає центральне місце, незалежно від методу створення вихідного матеріалу. При цьому для селекціонера важливим є визначення особливостей щодо характеру успадкування ознак.

ПЕРСПЕКТИВА ВПРОВАДЖЕННЯ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗЕМЛЕРОБСТВІ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕНІ ХЕРСОНЩИНИ

М. НІКІТЕНКО, асистент кафедри землеробства

В. ДОНГАУЗЕР, здобувач

Херсонський державний аграрно-економічний університет, Україна

E-mail: mariianikitenko@ukr.net

Територія Херсонської області за час повномасштабного вторгнення постійно знаходиться під тимчасовою окупацією росії, зазнаючи величезних втрат у агроєкосистемі. Родючий стан ґрунту був знищений ворожою технікою, залишеними воронками від ракет та інших снарядів. Наслідки масштабної екологічної катастрофи, яка відбулась на Каховській ГЕС, після її підриву спричинило затоплення території агрогосподарств, призвели до забруднення ґрунтів та втрати рослинної продукції. На відновлення екологічного стану та родючості ґрунту за агрогосподарським призначенням, відповідно до аналітичних оцінок необхідно 8 до 50 років [1, 2].

З метою прискорення природної відновлювальної здатності ґрунтів рекомендуємо, у повоєнному відновленні землеробства на Херсонщині, впроваджувати у агровиробництво – ресурсозберігаючі технології при обробі ґрунту. Впровадження ресурсозберігаючих технологій у землеробстві є вирішальним кроком для підвищення стійкості аграрного сектора та забезпечення сталого розвитку. Новітня агротехніка дозволяє виконувати багатофункціональні дії зменшуючи безпосереднє навантаження на ґрунт. Використання точних систем навігації та автопілотів у сільськогосподарській техніці зменшує нерівномірність та забезпечує якісну обробку полів, що призводить до підвищення ефективності використання палива та ресурсів.

У провідних країнах світу вже використовують точну роботизовану агротехніку. Провідні компанії агротехніки *New Holland, iTarra, Avrora Robotics* демонструють мультифункціональні безпілотні трактори, які здатні проводити посіви та виконувати необхідні агротехнологічні прийоми вчасно по заданим *GPS*-координатам. У здійсненні ґрунтообробних операцій рекомендуємо обирати агротехніку компаній *DOT* та *Agrosmart L*. Роботів *Naio, Continental*

Automotive , як правило використовують для сівби, внесення добрив та моніторингу за посівами. Для угідь, які знаходяться в посушливих регіонах рекомендуємо використовувати роботів-оприскувачів *Swarm FarmRobotics* або безпілотних літаків для обприскування *AeroDrone*. При збиранні врожаю добре справляються *Root AI, Fieldwork Robotics, Agrobot*. Отже, застосовуючи приведену автоматичну техніку агрогосподарства матимуть всі необхідні умови для повноцінного виконання роботи без залучення великої кількості людської сили [3].

Оновлення знищеної агротехніки на сучасну для багатьох господарств Херсонщини не можливо без спеціальних програм підтримки від держави або міжнародних інвесторів. Діючі державні грантові програми для підтримки та розвитку агросектору спрямовані на забезпечення фінансування новаторських технологій, впровадження сучасних методів обробки землі та стимулювання ефективного виробництва. Різні міжнародні організації, такі як Європейський Союз, Світовий Банк та Міжнародний фонд розвитку сільського господарства, надають фінансову підтримку проектам у галузі агробізнесу. Міжнародні інвестори та венчурні фонди теж виділяють кошти на розвиток перспективних аграрних стартапів та інноваційних проектів[4].

Україна має великий потенціал розвитку аграрного сектору, новий етап якого почнеться з повоєнного відновлення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Аверчев О.В., Нікітенко М.П., Вплив воєнних дій на екологізацію агровиробництва у Херсонській області. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки / Херсонський державний аграрно-економічний університет. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 130. с.

2. Ращенко А., Диптан Т. та Маламан А. (2023). Активізація техногенних процесів при різкій зміні рівня водоєм і ґрунтових вод внаслідок техногенних катастроф гідротехнічних споруд. Основи та основи , (46), 123–132. [Електронний ресурс] (дата звернення 01.11.2023) <https://doi.org/10.32347/0475-1132.46.2023.123-132>

3. Аверчев О.В., Нікітенко М.П., Діджиталізація, як інструмент управління в агрономії. Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних Т 33 викликів: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (31 травня 2022 р., м. Херсон, м. Кропивницький) / за ред. Н.В. Кириченко, Г. В. Жосан та ін. – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2022. –с. 13-15.

4. Обух В. Що треба знати про гранти для бізнесу в Україні. Мультимедійна платформа іномовлення України УКРІНФО. 22.03.2023 [Електронний ресурс] (дата звернення 01.11.2023) <https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3685782-so-treba-znati-pro-granti-dla-biznesu-v-ukraini.html>

Наукове видання

Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції

**СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
РЕСУРСООЩАДНИХ, ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР
до 90-річчя Агронічного факультету Дніпровського державного
аграрно-економічного університету
(1934–2024 рр.)**

м. Дніпро, 21–22 листопада 2023 р.

Редактори випуску

*О.І. Циліорик – завідувач кафедри рослинництва ДДАЕУ
М.В. Котченко – доцентка кафедри рослинництва ДДАЕУ*

Дніпровський державний аграрно-економічний університет
49600, м. Дніпро, вул. Сергія Єфремова, 25
E-mail: info@dsau.dp.ua
Web: www.dsau.dp.ua

Підписано до друку 21.11.2023. Формат 60x84 1/16
Обл.-вид. арк. 14,84. Умовно-друк. арк. 13,8